

הסתמכות על השופטים ובתי המשפט

יש פער ענקי בין מה שאני יודע על משפטו של רומן זדורוב וחפותו לבין ההכרעה השיפוטית. פער כזה גדול לא יכול להיווצר רק מטעויות שיפוטיות שבתום הלב. יש כאן, לידיעתי, להרגשתי ולאמונתי שחיתות משפטית. בהגדרה שחיתות אני מתכוון להטיה שיפוטית קיצונית הנובעת מהחלטות לתת העדפה להחלטות מערכתיות ואישיות על פני האמת, החוק והצדק.

כי איך זה יכול להיות שאני יודע שרומן זדורוב חף מפשע והשופטים "יודעים" שהוא אשם? השתמשנו באותם החומרים, באותו המידע וניתחנו את אותו העדויות. אז איך זה יכול להיות?

בסעיף 292 להכרעתו פרופסור יורם דנציגר כותב את המשפט הבא: "בשים לב למהירות שבה היה על הרוצח לחמוק מהזירה מבלי שאיש יבחין בהתרחשות, ובהתחשב בכך שהתנהל מאבק כלשהו בין המנוחה לבין הרוצח בחלל קטן וצפוף, לא אכחד כי העובדה שהזירה חפה מכל ממצא פורנזי הקושר את המערער אליה, מעוררת תמיהה".

העובדה הזו מעוררת רק תמיהה?! למה העובדה הזו לא "מעוררת" חפות? **הרי כל פרויקט החפות נשען על היעדר ממצאים פורנזיים של הנידון!**

אין ממצאים פורנזיים ביולוגיים, בזירה או מחוץ לזירה, הקושרים את רומן זדורוב לזירת הרצח של תאיר ראדה ז"ל כי רומן זדורוב לא היה בזירת הרצח.

אבל, זה לא מספיק כי צריך לעשות משהו עם הממצאים הפורנזיים של אחרים: "עוד אוסיף כי הימצאותם של ממצאים זרים הקושרים אחרים לזירה אין בה כדי להעלות או להוריד בעניין זה, **שהרי מדובר בשירותים ציבוריים שתלמידים רבים עשו בהם שימוש מדי יום**".

אז, כל הממצאים הפורנזיים של אחרים (הממצאים הפתוחים), הם של כאלה שהשתמשו בשירותים הציבוריים. הדנ"א, הגברי, שנמצא בחתך בבגד של תאיר; הדנ"א שנמצא בדם בשירותי הבנים, שהחוקרים חושבים שהוא קשור לרצח; טביעות האצבעות בדם, טביעות האצבעות שלא בדם; טביעות נעליים בדם, טביעות נעליים שאינן בדם ושערות. כולם, גלשו לזירה, שירותי נשים, בתום לב. כולם גלשו לזירה – ללא שום ראיה שכך זה הדבר. בהנחת המבוקש. ללא שום חיבור, בין ממצא פורנזי כלשהו, לתורם שלו.

החיבור של שתי הפעולות האלה יחדיו, של היעדר משמעות לעובדה של היעדר הממצאים הפורנזיים של רומן זדורוב עם ההגלשה של יתר הממצאים הפורנזיים לזירה בתום לב, ללא ידיעה מפורשת של התורם שלהם – היא פשע.

אין לי הגדרה אחרת לזה - מדובר בפשע של השופטים.

השופטים יודעים שרומן זדורוב חף מפשע ובכל זאת מרשיעים אותו.

הרי אנחנו מינינו שופטים כדי שהם ילמדו את החומרים והראיות ויקבלו החלטות בהתאם לראיות ולא שאנחנו, הציבור נצטרך להחליף אותם וללמוד את החומרים.

כדי שאנחנו נסמוך על השופטים, חייבים לקרות מספר דברים:

1. חייב להיות על השופטים פיקוח ובקרה אפקטיביים.
2. חייבת להיות מערכת שמתגמלת ומתמרצת משפט על פי החוק והצדק.
3. חייב להיות ביטול של החיבור הנפשע בין בתי המשפט, הפרקליטות והמשטרה.

1. פיקוח ובקרה אפקטיביים

הבקרה האזרחית, כיום, אינה אפקטיבית שכן:

1. ביקורתה פני עתיד – בעיקר הביקורת האקדמית, מסתכלת על טעויות שיפוטיות בהווה כדי לתקנם. אין תיקון של השגיאה לגבי אותו התיק.
2. קבלת הביקורת – לרוב השופטים אינם מוכנים לקבל ביקורת. אני חושב שזה נובע מהתנשאות של מעמדם בעיני עצמם.
3. התעלמות מהציבור – עת הביקורת נעשית על ידי הציבור הרחב, מעדיפים השופטים להתעלם ממנה, בגלל הערכתם את עצמם כמקצוענים וכאליטה שיפוטית ש"מה פתאום הציבור הזה – יבקר אותי".

יש הטוענים כי ההיררכיה השיפוטית מבצעת ביקורת על בתי המשפט מתחתיהם, ולא היא:

1. אין שום משמעות להערות שהכרעת שופט קיבלה משופט בדרג מעליו. אני חושב שמצב זה הוא מגוחך שכן אף אחד לא מנהל רישום של הערות כלשהן ומעקב אחריהן/או על הצטברותן. שום פעולה לא ננקטת כלפי שופט שטעה.
2. המערכת סולחת לטעויות שופטים מתוך הנחה שהטעות נעשתה בתום לב. זה מאפשר לשופטים לטעות שלא בתום לב.
3. השופטים המבוקרים חושבים שהם צודקים והשופטים שמעליהם בדרג, טועים.
4. כללי הערעור, מאפשרים לשופטים לייצור מראית עין בהתאם להחלטותיהם. כך לדוגמה הם פוסלים עדים כדי לייצר את ההכרעה לה הם מכוונים. ערכאת ערעור אינה שוקלת, על פי רוב, התרשמות שופטים שנעשתה בערכאה הנמוכה. ככה, הרבה שופטים "משחקים" בנתונים.
5. שיפוט מאחורי דלתיים סגורות, בעיקר בבתי המשפט לענייני משפחה, בו על פי הטענות שנחשפו על ידי לורי שם טוב ומוטי לייבל, קיימת שחיתות ענקית.

כמובן, נשאלת השאלה לגבי הביקורת על הכרעות בית המשפט העליון שעליהן אין ביקורת כלל. זה הופך את שופטי בית המשפט העליון ל"מלאכים" ולא לבני אדם. לשופטים גם בבית המשפט העליון: שגיאות, דעות, אמונות ולפעמים הבנה ורקע חלשים בנושא לגביהם הם צריכים להכריע.

2. תגמול שיפוט על פי החוק והצדק

הנקודה השנייה, וחשוב להסתכל עליה, היא שהמערכת לא מתמרצת ומתגמלת את השופטים לשפוט לפי החוק והצדק. היא מתמרצת את השופטים להיות חלק מהמערכת. חשוב שהשופטים יתמכו במערכת, יהיו נאמנים למערכת, וזה מזכה אותם בקרדיט. אולם, שופטים שיוצאים כנגד המערכת, ומעבירים ביקורת עליה – מושתקים. זה יוצר מצב שבו לשופט כדאי להתאים את עצמו למערכת ולא לשפוט לפי עקרונות של חוק וצדק. כדאי לו לשפוט לפי מה שהמערכת רוצה.

איך יודעים את זה כי המחקר מוכיח שהשופטים שמגיעים לדיונים האחרונים שלהם לפני פרישה, בעיקר בבית המשפט העליון, "מקבלים אומץ" https://news.xoox.co.il/item_3170555.htm. "אומץ" זה הכרעות בניגוד לעמדת הרוב במערכת.

אז מה זה ה"מערכת". קודם כל ה"מערכת" היא בתי המשפט עצמם. לכן, כאמור, הביקורת של השופטים על השופטים האחרים אינה קיימת.

בנוסף, קיים חיבור מרצון בין השופטים, לפרקליטות ולמשטרה.

קיימת שגיאה אינהרנטית בבניית המערכת, הפרקליטות המופיעה כצד לדיונים ואמורה הייתה להיות בפיקוח הדוק של השופטים – היא הגורם שיכול להעמיד את השופטים לדין. בבניית המערכת בצורה כזו, יצרו בהכרח, חיבור בין הגורמים במקום ליצור הפרדה מערכתית. יש תלות של כל גורם בגורם אחר ולמעשה אין ביקורת כלל בין הרשויות השונות של מערכת אכיפת החוק. בפועל, מערכת אכיפת החוק אינה מורכבת משלוש רשויות המבקרות זו את זו, אלא, משלוש רשויות שהתחברו זו לזו.

החיבור של שלוש הרשויות יחדיו מקנה להן כוח. הוא מקנה להן גם תדמית טובה כי אין ביקורת אחת על השנייה ולכן הרשויות האלה בסדר, מצוינות. מצוינות – כי ככה הן אומרות אחת על השנייה.

בנוסף, הן נלחמות בציבור, במקום לשרת אותו. שיכרון הכוח עיוות לחלוטין את תפיסת עולמן והן מתנגדות לפעילות הציבורית למען הכרה בחפותו של רומן זדורוב ולפתיחתה של חקירה חדשה למציאת רוצחיה של תאיר ראדה ז"ל.

תדמית = כוח = כסף

3. החיבור הנפשע בין בתי המשפט, הפרקליטות והמשטרה

בג"ץ משפחת ראדה

כאשר, הגישה משפחת ראדה את הבג"ץ שביקש להעמיק לחקור את המקרה – פעל בית המשפט העליון, כפי שהמערכת מצפה, ודחה על הסף את העתירה.

מפיה של השופטת אסתר חיות:

"דין העתירה **להדחות על הסף**. הלכה היא מלפנינו כי מידת התערבותו של בית משפט זה בשיקול דעתן של רשויות התביעה, ככל שהדבר נוגע לניהולה של החקירה הפלילית או להערכת הראיות וגיבוש המסקנות לצורך העמדה לדין, **מצטמצמת לאותם מקרים נדירים שבהם לוקה פעולת הרשויות בחוסר סבירות קיצוני או בעיוות מהותי**; המצדיק זאת, וכדברי השופט מ' חשין בבג"ץ 4736/98 מעריב הוצאת מודיעין בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח', פ"ד נד(1) 659, 666:

אכן, אם על דרך הכלל לא ימהר בית-המשפט הגבוה לצדק להתערב בהחלטתו של היועץ המשפטי להעמיד לדין או שלא להעמיד לדין, **ייאמרו דברים אלה בראש ובראשונה בשאלת הערכתן של ראיות, שאלה הניתנות במובהק להכרעתן של רשויות התביעה**. **רשויות התביעה קנו ידע, מקצועיות וניסיון רב, וחזקה עליהן כי תעשינה כמיטבן** להעמיד לדין את מי שראוי כי יועמד לדין ושלא להעמיד לדין את מי שאין הוא ראוי כי יעמוד לדין. מרחב שיקול-הדעת של הפרקליטות, בעיקר בנושא זה, הינו מרחב רב, ובית-המשפט לא יתערב בהחלטתה אלא במקרים שבהם חרגה בְּיָתֵר ממיתחם שיקול-הדעת אשר ניתן לה" (ראו גם: בג"ץ 8643/04 אורן נ' משטרת ישראל, תק על 2004(4) 2649 (2004); בג"ץ 10034/05 בריל נ' מ"י, תק על 2005(4) 2265 (2005); בג"ץ 3680/06 גואטה נ' פרקליטות מחוז מרכז, תק על 2006(3) 4072 (2006))."

אנו רואים, בבירור, את החיבור שבין בית המשפט לבין הפרקליטות.

"חזקה" של בית המשפט העליון על מערכת דינמית – אין לה אח ורע, במנהל ציבורי תקין. הדבר דומה, לביקורת מוצלחת של מבקר המדינה בארגון שלאחריו לא יבצע יותר המבקר ביקורות באותו הארגון.

הרי, ארגונים משתנים, צוותים שעובדים על נושאים משתנים, ההחלטות והמידע משתנים – תמיד הפרקליטות מראש, בסדר. לא רק בסדר, הפרקליטות מעולה.

היום במרחק הזמן, 13 שנה אחרי דחיית הבג"ץ על הסף, אנחנו יודעים בוודאות שזו הייתה טעות. ברי לכולנו שאם בית המשפט העליון היה מתערב כנדרש ממנו ומתוקף תפקידו כאחראי על כול מערכת אכיפת החוק – תיק רומן זדורוב לא היה קיים.

הבג"ץ שלי

גם בבג"ץ שאני הגשתי כ-12 שנה אחרי (נדחה ב-1 למאי 2019), אומר בית המשפט את אותה השטות:

"לגופם של דברים יוער כי, **כידוע, ליועץ המשפטי לממשלה מסור שיקול דעת רחב ובית משפט זה יתערב בהחלטותיו רק במקרים חריגים בהם ההחלטה התקבלה בחוסר סבירות קיצוני, חוסר תום לב או על יסוד שיקולים זרים** (ראו, למשל, בג"ץ 17/6087 א"י נ' היועץ המשפטי לממשלה

(2017.9.24); בג"ץ 18/4123 בן מאיר נ' היועץ המשפטי לממשלה (2018.8.1)). בעתירה דנן לא נמצא בסיס המלמד כי התנהלות המשיב לוקה באלו מן הפגמים הללו. ההפך הוא הנכון, ממענה פרקליט המדינה עולה דווקא כי הפרקליטות אינה קופאת על שמריה ובוחנת את הממצאים החדשים שהתגלו ואת נפקותם".

עד היום לא בדק היועמ"ש או הצוות מהפרקליטות את הטענות שהעליתי בבג"ץ. כבר עברה לה למעלה משנה. והרי איך יקבל מישהו החלטה מושכלת אם כלל לא בדק את העובדות!?

עבריו המין, השופט יצחק כהן

עבריו המין, השופט יצחק כהן, נשיא בית המשפט המחוזי בנצרת, מועמד להיות שופט בבית המשפט העליון – הוא שישב, בראש ההרכב, בשני הדיונים שהתנהלו בבית המשפט המחוזי בנצרת בעניין רומן זדורוב.

במסגרת הטענות השונות שנטענו בבקשה הציבורית ליועמ"ש להגשת בקשה למשפט חוזר לרומן זדורוב, נטען כי הפרקליטות ידעה שיצחק כהן ביצע עבירת מין בעובדת שלה. לפיכך, היה חובה לפסול את יצחק כהן מלשמש כשופט בכל מקרה שבו פרקליטות המדינה היא צד.

הסיטואציה הזאת, מראה בבירור את חוסר ההיגיון במצב בו הפרקליטות מופיעה כצד לדיון ובאותו הזמן, יכולה לקבוע את גורלו ועתידו של השופט שאמור להכריע באותו התיק.

זה מצב דברים בלתי אפשרי והוא, כאמור, לא תיאורטי, אלא מעשי מאוד.

פרופסור בועז סנג'רו קובע:

"לצער, עלי לציין כי פסק הדין העיקרי – שכתב ראש ההרכב יצחק כהן ושאליו הצטרפו השופטים חיים גלפז ואסתר הלמן – כתוב מתחילתו ועד סופו באוריינטציה מוחלטת של תובע המבקש לשכנע שהנאשם אשם ולא באוריינטציה של שופט".

סיכום

שר המשפטים היוצא, אמיר אוחנה, אומר על הפרקליטות את הדברים הבאים:

"התיקון הכל כך נדרש בתביעה הכללית ובפרקליטות לא קרה, כי המערכת, היום לפחות כבעבר – מכוילת להגן על עוצם ידה יותר משהיא מכוילת להגן על אמון הציבור בה".

צודק השר (לשעבר) לגבי הפרקליטות. אמירתו נכונה, גם, לכלל מערכת אכיפת החוק.

פרופסור מרדכי (מוטה) קרמניצר אומר:

"ההתנהלות של הפרקליטות מפחידה... לא כך מתנהגת פרקליטות שרוצה לדעת את האמת. כשמצדדים לכך את עמדת בית המשפט העליון והתנהלות היועץ המשפטי לממשלה בשנים האחרונות, אנו נותרים עם מערכת משפטית שמגנה בעיקר על עצמה".

אנחנו רואים שאין במערכת אכיפת החוק ביקורת אפקטיבית ולכן איש הישר בעיניו יעשה.

אנחנו רואים שהמערכת מתגמלת שופטים מערכתיים.

אנחנו רואים שהמערכת בנויה כך שתהיה העדפה לחיבור בין רכיביה השונים במקום ניהול, פיקוח וביקורת של בתי המשפט על הפרקליטות והמשטרה.

אנחנו נמצאים במצב בו השופטים מושחתים. השופטים המושחתים מעדיפים את טובתם האישית וטובתם המערכתית על פני החוק, הצדק והאמת.

אנחנו במצב בו לא ניתן לסמוך על השופטים ובתי המשפט בישראל!

המשטרה והפרקליטות תפרו את רומן זדורוב,

בתי המשפט המושחתים קברו אותו!